

NVE
Majorstua 0301 Oslo
nve@nve.no

Stjørdal, 13.04.2018

Dette brevet sendes på vegne av: FIVH-Trondheim, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Norges Jeger og Fiskerforbund - Sør-Trøndelag, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Sør-Trøndelag, Trondhjems Turistforening, og Bioveier i byen.

Høringsuttalelse til søknad om endring i konsesjon for vannuttak til settefiskanlegg på Belsvik, Hemne kommune

Innledning

Forum for natur og friluftsliv Trøndelag er positive til at næringen gjennomfører tiltak for økt periode med landbasert produksjonen av fisk, som videre fører til kortere produksjonstid i sjøen. Dette er et tiltak som kan virke konfliktdependende med tanke på de miljøutfordringer som næringen fører med seg. Vi er videre positive til at Lerøy Midt AS følger opp Aqua Kompetanses forslag til overvåkningstiltak som ble fremstilt i rapporten fra 2017 om demningens funksjonalitet. Vi har allikevel noen forslag til andre tiltak og krav som bør stilles i forbindelse med ny konsesjon.

Sammenheng

Konsesjonen bør kun gis med et forbehold om at hvis overvåkingen av demningen avdekker at den utgjør et vandringshinder, må tiltakshaver utbedre dette så fort som mulig, samt fortsette overvåkingen i etterkant. Det må samtidig utredes om kulverten under den øverste broen utgjør et vandringshinder. Her må det avklares hvem som har det formelle ansvaret og settes krav til at dette utbedres eller settes i gang overvåking så snart som mulig. I henhold til vilkår i konsesjonen fra 2013

Forum for
natur og friluftsliv
Trøndelag

Kjøpmannsgata 12, 7500 Stjørdal
trondelag@fnf-nett.no / 97726263

www.fnf-nett.no/sortrondelag
Org. nr.: 916627831

bør det i tillegg undersøkes om en modifisering av bekkeløpet kan fungere som et avbøtende tiltak for perioder med lav vannføring.

Bakgrunn

Bestander av laks og sjøørret har gått sterkt tilbake de senere år. Tall fra vitenskapelig råd for lakseforvaltning viser at innsiget av laks fra havet til Norge er halvert fra 80-tallet til 2016, hvor bestandene i Midt-Norge er blant de som kommer dårligst ut¹. Samtidig har fangsttallene for sjøørret blitt redusert med over 70% i Trøndelag siden slutten av 90-tallet². Sjøørreten er spesielt sårbar for inngrep og utslipp i små og skjøre gytebekker slik som Belsvikbekken. Heldigvis har problematikken blitt bedre belyst de seneste årene med flere eksempler på at trenden kan snus ved hjelp av riktige tiltak³. Det bør derfor vies stor oppmerksomhet til å bedre gyte og overlevelsesvilkårene til sjøørret, og laks, spesielt med tanke på at tiltakshaver driver i en næring som i stor grad har påvirket denne bestandsutviklingen. Den rødlistede ålen er også registrert i vassdraget, og vassdragsreguleringer er listet opp som ett av punktene som trolig har virket negativt på bestandsutviklingen⁴.

Våre merknader

Vi bemerker oss at utredningen fra 2017 peker på to nødvendige tiltak for å utrede og utbedre demningen øverst i Belsvikbekken med tanke på fiskevandring. Tiltakshaver foreslår å overvåke demningen i 2018 for å se om det må gjøres forbedringer. Vi mener konsesjonen kun kan gis med et forbehold om at hvis overvåkningen avdekker at demningen utgjør et vandringshinder, må tiltakshaver utbedre dette så fort som mulig. Søknaden er noe vag på akkurat dette punktet, selv om det nevnes at tiltakshaver skal gjøre en vurdering etter overvåkningsperioden. Om overvåkningen viser at demningen er et vandringshinder, stiller vi oss bak det utredningen fra 2017 foreslår med endring av overløp og kulp, samt fortsette overvåkningen i etterkant.

Den nevnte rapporten fra 2017 er bestilt for å utrede effekten av demningen, med spesielt fokus på fisk og vandring. Her fokuseres det i hovedsak på selve demningen, noe som også gjenspeiler seg i konsesjonssøknaden. Resultatene fra el-fisket tyder riktignok på at hele bekken kan være negativt påvirket, og da spesielt knyttet til en kulvert under den øverste broen. Det hjelper lite å utbedre overløp og kulp ved demningen om det knapt kommer seg fisk opp dit. Søknaden viser til at kulverten er bygget som anbefalt av diverse håndbøker, men det kan allikevel ikke utelukkes at reguleringen har, og vil virke negativt på kulvertens effekt uavhengig om det er en naturlig gradient og kulverten i teorien skal fungere. Særlig med tanke på at vannføringen i perioder vil bli mindre enn den var under forrige konsesjon (som det fremgår av søknaden).

¹ <https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/2446896>

²

<http://www.nina.no/archive/nina/pppbasepdf/Rapp%20Vitr%C3%A55dlaks/Thorstad%20Status%20Ritr%C3%A5d%20laks2015-8.pdf>

³ <https://www.nina.no/Aktuelt/Nyhetsartikkel/ArticleId/4297/Krevende-for-sjoorreten-i-Trondheimsbekkene>

⁴ <https://artsdatabanken.no/Rodliste2015/rodliste2015/Norge/42580>

Resultatene fra el-fisket på begge sider av kulverten er såpass entydige at vi mener det er helt nødvendig å utrede i hvilken grad denne er et vandringshinder, og eventuelt hvilke avbøtende tiltak som bør gjøres rundt. Det ble ikke fanget laks ovenfor denne kulverten i noen av rapportene, men den siste rapporten viser at det har forekommet gyting i vassdraget. Vi ser av bilder fra rapporten i 2009 at bekken blir veldig påvirket ved lav vannføring, så et potensielt tiltak kan være å modifisere bekkeløpet noe (skape kulper og vandringsveger) slik at fisken får bedre levevilkår ved lav vannføring. I konsesjonen fra 2013 påpekes det i punkt 5.1 at konsesjonæren plikter å opprettholde og kompensere for eventuell påvirkning av inngrepet, men resultatene fra el-fisket i 2017 tyder på at dette ikke i stor nok grad er fulgt opp. Det ble også påpekt av Fylkesmann i Sør-Trøndelag at sikring av vandringsveg måtte settes som konsesjonsvilkår. Om tiltakshaver frasier seg ansvaret for kulverten må det avklares mellom kommunen (som eier vegen over) og tiltakshaver hvem som får det formelle ansvaret for en eventuell utbedring av kulvert. NVE bør sette denne avklaringen som konsesjonsvilkår. Et annet mulig vilkår kan være å pålegge overvåkning av kulverten for å finne ut om den fungerer. Det er ikke usannsynlig at den gjør det, men at fisken slipper seg ned grunnet lav vannstand eller andre hindre rett ovenfor kulverten. Det viktigste er uansett at dette utredes så snart som mulig slik at de andre tiltakene heller ikke blir forgjeves.

Vennlig hilsen

Fredrik Fredriksen
Rådgiver
FNF Trøndelag

Dokumentet er elektronisk godkjent

forum for
natur og friluftsliv
Trøndelag

Kjøpmannsgata 12, 7500 Stjørdal
trondelag@fnf-nett.no / 97726263
www.fnf-nett.no/sortrondelag
Org. nr.: 916627831